

Festivalul dramaturgiei românești în U.R.S.S.

Luna de început a primăverii marchează un eveniment important pentru teatrul românesc, pentru prestigiul său în lume; de multă vreme pe meridianele și paralelele globului, piese, regizori, spectacole sînt tot atîtea dovezi ale impetuoasei dezvoltări a unei culturi ce se află într-o superbă înflorire, trăgîndu-și seva din adevărurile, din marile noastre adevăruri contemporane.

Orice afiș anunțînd un spectacol românesc pe zidurile unuia din orașele lumii e o adevărată „marcă de calitate“, fapt de care a putut lesne să se convingă oricine a însoțit vreun turneu peste hotare.

În acest fel se explică, drept un semn de deosebită prețuire, faptul că în Uniunea Sovietică, în luna martie, pe afișele teatrelor a apărut inscripția: *Festivalul dramaturgiei românești*.

Țara Marelui Octombrie este o gazdă prestigioasă a desfășurării de forțe închinată teatrului românesc, valorilor sale reprezentative.

Teatrul clasic rus și teatrul sovietic a fost și este apreciat deosebit de publicul român, a oferit mari modele creatorilor noștri, legat de numele unor: Gogol, Cehov, Gorki, de toată marea pleiadă a dramaturgilor sovietici, mesageri vibranți ai artei realismului socialist, creatori de chipuri de eroi revoluționari pe scenă, de comuniști, de contemporani.

Regizorii și actorii români au realizat spectacole memorabile cu asemenea piese: deseori „spectacole-eveniment“.

De asemenea și dramaturgia românească s-a făcut cunoscută în Uniunea Sovietică prin valorile sale autentice, prin mesajul unei arte partinice, prin dramatism, sensibilitate, umor, lirism, prin autenticitate, prin sunetul aparte, personal al talentului dramaturgilor noștri, prin specificul național al culturii noastre socialiste. De astă dată însă spectatorii sovietici se întîlnesc cu o masivă prezență românească, cu zeci și zeci de spectacole jucate pe tot cuprinsul Uniunii Sovietice, în toate republicile unionale, de la Moscova la țărmul Mării Negre și de aici la Oceanul Înghețat. Numai în Moscova se joacă cîteva piese românești! Autorii? De la nemuritorul Caragiale la Alecsandri, G. M. Zamfirescu, Mihail Sebastian, Victor Eftimiu, Mircea Ștefănescu, Aurel Baranga, Horia Lovinescu, Paul Everac, Al. Mirodan, Al. I. Ștefănescu și încă atîția alții.

Bilanțuri?

Steaua fără nume e jucată de 12 teatre. *Omul care a văzut moartea* de șase. *Fii cuminte, Cristofor!* de șase, *Opinia publică* de trei, tot de trei teatre e jucat și *Celebrul 702*, după cum se mai joacă piese de Ecaterina Oproiu, Paul Everac, Al. Popescu etc. etc.

Scenele care găzduiesc aceste piese sînt dintre cele mai prestigioase: „Vahtangov“. „Mali“, „Malaia Bronnaia“, „Ermolova“, „Teatrul Comsomolului“, Teatrul Mare Dramatic „Maxim Gorki“ din Leningrad și desigur încă multe altele valoroase.

Printre numele de regizori ai spectacolelor întîlnim unele foarte cunoscute cum e cel

al lui Tovstonogov, care răspunde la Lenin-grad de punerea în scenă a comediei lui Aurel Baranga, *Opinia publică*, sau al lui Varpahovski, a cărui iscălitură se află pe *Jocul de-a vacanța*, la Teatrul „Vahtangov”, spectacol care de altfel și deschide Festivalul, dotat cu premii de importanță republicană, premii ce urmează a fi decernate de un juriu ce are în fruntea sa pe celebrul actor M. I. Jariov.

Iată tot atâtea semne certe ale marelui interes acordat Festivalului dramaturgiei românești !

De altfel calendarul lunii martie la acest capitol mai cuprinde simpozioane, colocvii pe teme ale creației teatrale, întâlniri între oamenii de teatru români și cei sovietici, o reprezentativă delegație română compusă din delegați ai Consiliului Culturii și Educației Socialiste, dramaturgi, regizori și cronicari teatrali aflându-se în acest scop la Moscova.

Deci : o adevărată paradă a dramaturgiei românești, o trecere în revistă a valorilor scenei românești de ieri și de azi. Spectatorului sovietic i se dă posibilitatea să cunoască la nivelul bine cunoscut al reprezentațiilor din marea țară a socialismului, caracterul dramaturgiei noastre clasice, prin Caragiale și Alecsandri, căile pe care un Eftimiu, G. M. Zamfirescu, Mihail Sebastian au continuat-o, personalitatea unor autori contemporani ca Baranga, Lovinescu, Everac sau Mirodan. Marile, eternele valori ale gândirii noastre teatrale intră astfel odată mai

mult în circuitul mondial. Faptul că un număr atât de mare de piese se joacă simultan într-o țară cu un asemenea trecut și prezent teatral nu mai are nevoie de nici un fel de comentarii. Iar succesul de public este și el mai mult decât elocvent.

Ne imaginăm și noi a fi, pentru o clipă, spectatori la unul din aceste spectacole, intuind replicile, savurind deliciul reîntâlnirii cu eroi, situații, transpuse într-o limbă străină, dar fără a avea nevoie de ajutorul traducătorului, simțind o nedisimulată mândrie de a fi cetățeni ai unei țări care pune în circulație asemenea opere, devenite prin mesaj umanist, prin forța lăuntrică a semnificațiilor politice și etice bun al culturii universale. Fără îndoială că un asemenea eveniment are în egală măsură forță stimulatorie pentru întreaga noastră dramaturgie contemporană, solicită mai multă exigență pentru viitor, invită teatrele spre acțiuni sporite în planul sprijinirii scrisului dramatic.

Pentru toate acestea Festivalul teatrului românesc găzduit de scenele sovietice e un eveniment deosebit încrustat pe răbojul acestor ani.

Și putem, fără îndoială, exprima convingerea că, la rîndul lor, teatrele românești vor da, așa cum au dat meru, o înaltă expresie scenică pieselor sovietice, cu care ne vom întâlni la Festivalul dramaturgiei sovietice, ce va avea loc în țara noastră. Iar din aceste mari întâlniri creatoare va avea de cîștigat Teatrul — teatrul epocii noastre!

